

18-08-2014

Til Økonomiudvalgets aflæggerbord

Sagsnr.
2013-0197088

Deloitte's Direktionsnotat af maj 2014 - Revision af regnskabet for 2013

Dokumentnr.
2013-0197088-15

Koncernservice modtog den 14. august 2014 direktionsnotat af maj 2014 - Revision af regnskabet for 2013. Direktionsnotatet beskriver revisionens revision af regnskabsåret 2013 samt tidligere år, herunder de afsluttede/ikke afsluttede revisionspunkter.

Sagsbehandler
Mohanad Mansour

Revisionen af regnskabet for 2013 har givet anledning til to nye revisionsbemærkninger i direktionsnotatet:

Revisionsbemærkning	Koncernservices kommentarer hertil
<p>1) Udbetaling til medarbejdere foretaget uden om lønsystemet. Vi skal som følge af risikoen for overtrædelse af skattekontrolloven anbefale, at det præciseres over for forvaltningerne, at reglerne for udbetaling af løn mv. følges.</p>	<p>Koncernservice vil indskærpe over for forvaltningerne, at reglerne for udbetaling af løn mv. skal følges.</p> <p>Koncernservice arbejder derudover intensivt på at udarbejde både nye forretnings- og arbejds gange med fokus på tværgående standardisering og etablering af automatiske kontroller. Forretningsgang for lønændringer vil aktivt behandle risikoen for udbetaling af løn til medarbejdere uden om lønsystemet og der etableres kontroller i lønafstemningen mellem KØR og lønsystemet.</p> <p>Den nye fælles obligatoriske forretningsgang træder i kraft pr. 1. februar 2015.</p>
<p>2) Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling</p> <p>Revisionen for 2013 har vist:</p> <ul style="list-style-type: none">• at den grundlæggende risikovurdering og plan for gennemførelse af ledelsestilsyn generelt ikke er udarbejdet i forvaltningerne• at der generelt ikke er udarbejdet forretningsgange, der angiver roller og ansvar lokalt• at der generelt ikke er gennemført og dokumenteret, at der månedligt er foretaget udvidet budgetopfølgning rettet mod udbetalinger, hvor der kun har været én godkender• at det anvendte system/workflow ikke fuldt ud understøtter, at der som udgangspunkt skal to godkendere på transaktioner, der medfører en udbetaling. Den manglende systemunderstøttelse har betydning i de tilfælde, hvor en forvaltning har krav om 2 godkendere på alle E-fakturaer,	<p>Koncernservice har i samarbejde med forvaltningerne igangsat et projekt vedrørende nye fælles obligatoriske forretningsgange, herunder ansvaret for og udførelsen af ledelsestilsynsopgaven.</p> <p>Formålet med de obligatoriske forretningsgange er at sikre en standardisering af processerne, så de er effektive og der sikres høj regnskabsmæssig kvalitet. Standardiseringen medfører både, at processen håndteres ensartet, men også at der implementeres et ensartet kontrolniveau på tværs af KK. Ligeledes skal arbejdet med de fælles forretningsgange bidrage til at ”modne” kommunen til at implementere et nyt fælles økonomisystem. De fælles forretningsgange skal sikre en klar ansvars- og rollefordeling i processerne.</p> <p>Forretningsgangene tydeliggør og understøtter ledelsestilsynsopgaven, så ressourceforbruget til kontrol minimeres. Ligeledes vil Koncernservice sikre en implementering af forretningsgangene, således at der sikres en decentral viden om ledelsestilsynsansvaret på kommunens institutioner. Endvidere udvikles der en digital løsning til ledelsestilsynet der sikrer en logning af hvorvidt ledelsestilsynet er gennemført. Koncernservice vil forelægge Økonomikredsen en løbende opfølgning på forvaltningernes compliance i forhold til forretningsgangene.</p>

eller for E-fakturaer over et vist beløb, men også hvor der skal udsøges poster, der kun er godkendt af en person, jf. de reviderede regler om udvidet budgetopfølgning.

På baggrund af forretningsgangene vil KS iværksætte ændringer af systemerne, herunder workflow således at de digitale løsninger understøtter processen hensigtsmæssigt.

Forretningsgangene samt den systemmæssige understøttelse af 2 godkendere over en beløbsgrænse træder i kraft pr. 1. februar 2015.

De to nye bemærkninger er også behandlet i Revisionsberetningen for 2013, som forelægges i Økonomiudvalget den 26. august. Direktionsnotatet indeholder ingen yderligere bemærkninger til videre foranstaltning.

Bilag: Deloitte's direktionsnotat af maj 2014 - Revision af regnskabet for 2013

**Københavns Kommune
Koncernservice**

**Direktionsnotat af maj 2014
Revision af regnskabet for 2013**

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Indledning	1
2. Revision af regnskab 2013 – sammenfatning	3
2.1 Forventede revisionsbemærkninger	3
2.1.1 Forventede revisionsbemærkninger for 2013	3
2.1.2 Revisionsbemærkninger for tidligere år, der videreføres	3
2.2 Observationer fra årsregnskabsrevisionen for 2013	4
2.3 Revisionsopgaver udført med bistand fra Intern Revision	4
2.4 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra tidligere år	4
2.4.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold	4
3. Afsluttede observationer fra tidligere år	4
3.1 Afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold	4
4. Afslutning	5
5. Observationer fra årsregnskabsrevisionen for 2013	6
5.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling	6
5.2 Generelle it-kontroller	9
5.3 KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør	10
6. Revisionsopgaver udført af Intern Revision	10
6.1 Refusionsanalyse	10
6.2 Afstemningen mellem KMD-lønssystemet og KØR	11
6.3 Revisorerklæring vedrørende outsourcete lønprocesser hos KMD	12
6.4 Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering	12
6.5 Lønadministration samlet set for kommunen	13
6.6 Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønssystemet	15

1. Indledning

Vi er ved at afslutte revisionen af årsregnskabet for Københavns Kommune for 2013 og som led i revisionen rapporteres hermed vores kommentarer, som kan henføres til Koncernservice har ansvaret for. Vores kommentarer vil indgå i den samlede beretning om revisionen af kommunens regnskab.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter kommunens forhold, og det påhviler revisor at gennemgå disse forretningsgange og interne kontroller som et led i revisionen af årsregnskabet.

For en generel beskrivelse af revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling mellem ledelse og revisor henvises til revisionsberetning af 24. februar 2009.

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionen først kan anses for afsluttet, når vi har underskrevet erklæringen på årsregnskabet.

På grund af Københavns Kommunes størrelse og antallet af transaktioner i økonomisystemet er det vores vurdering, at det er mest effektivt at udføre revisionen af Københavns Kommune for 2013 med udgangspunkt i en kontrolbaseret revisionsstrategi. Det betyder, at vores revision er rettet mod vurdering af Københavns Kommunes implementerede manuelle og automatiske kontroller på væsentlige regnskabsområder, der imødegår, at utilsigtet eller tilsigtet fejl begås. Ved manuelle kontroller forstår vi for eksempel ledelsens udøvende og overvågende kontrol, budgetkontrol, effektiv person- og funktionsadskillelse samt forvaltningens overholdelse af forvaltningsspecifikke ledelsesgodkendte forretningsgange eller forretningsgange udarbejdet i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet. Ved automatiske kontroller forstår vi kontroller, der er implementeret i kommunens finanssystem og underliggende subsystemer, der for eksempel vedrører styring af brugerrettigheds- og adgangskontroller til it-systemer, kontroller for styring af opdatering/ændring af it-systemer mv.

På områder, hvor vi finder det hensigtsmæssigt, kombineres vores revision af kommunens implementerede kontroller med specifikke substansrevisionshandlinger for at gennemføre revisionen af et givent område.

Vi har organiseret revisionen af kommunen for 2013 på samme måde som sidste år. Vi har således revideret givne transaktionskæder/regnskabsposter på tværs af kommunens forvaltninger, hvor vi finder det hensigtsmæssigt. Vi sikrer ved denne organisering af revisionen, at revisionen udføres mere effektivt med samme revisionsdybde i alle forvaltninger, samt at rapporteringen til den enkelte forvaltning bliver mere ensartet.

Følgende områder revideres efter en tværgående revisionsmetodik:

- Økonomistyring og kontrolsystemer, hvor vi foretager gennemgang af kommunens økonomistyring, herunder efterlevelse af retningslinjerne for budgetopfølgning, indhentelse af tillægsbevillinger, risikovurderinger mv.
- It-revision, hvor vi foretager en efterprøvning af kommunens it-anvendelse, herunder kontrolmiljøet omkring it-anvendelsen
- Omkostningsdisponering og udbetalinger, hvor vi tester, hvorvidt kommunens udarbejdede forretningsgange er hensigtsmæssigt og tilstrækkeligt udformet og implementeret gennem bl.a. servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer
- Revision af lønninger, hvor vi dels tester kommunens interne kontrolforanstaltninger, dels gennem bl.a. servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer ved gennemførelse af revision af personsager

Ansvar for den samlede revision er naturligvis vores, men en del af den samlede revision gennemføres efter aftale af Intern Revision. Dette drejer sig om omkostningsdisponering og udbetalinger samt revision af lønsager, hvor Intern Revision gennemfører selve revisionen og rapporterer til forvaltningen samt os. Vores endelige konklusioner på den af Intern Revisions gennemførte revision vil i det omfang, det er relevant for den enkelte forvaltning, blive optaget i direktionsnotatet.

Formålet med denne rapport er at opsummere de forhold, som vi har konstateret i forbindelse med vores revision af Koncernservice siden afgivelsen af vores direktionsnotat af 19. februar 2014 (løbende revision for 2013), og som, vi mener, bør komme til ledelsens kendskab. De opsummerede forhold er drøftet med de personer, som har ansvaret for de pågældende forhold. I tilknytning hertil er der, hvor det er skønnet nødvendigt, tillige fremsendt servicebreve til institutioner, afdelinger mv. som mere detaljeret beskriver vores observationer og anbefalinger.

Notatet er opdelt i en beskrivelse af forventede revisionsbemærkninger for 2013, der består af revisionsbemærkninger, der er konstateret i forbindelse med revisionen for 2013, og revisionsbemærkninger, der videreføres fra tidligere år.

Notatet indeholder endvidere forhold i øvrigt, der er identificeret i forbindelse med revisionen for 2013, samt opfølgning på forhold vi bemærkede i forbindelse med revisionen for tidligere år, der ikke blev anset for afsluttet ved vores direktionsnotat af 19. februar 2014.

Hvert område, som vi har gennemgået i forbindelse med revisionen, er markeret med et af nedenstående symboler:

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, f.eks. i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til kommentarer.

Som det fremgår af afsnit 2 "Revision af regnskab 2013 - sammenfatning" er der identificeret svagheder i enkelte af de gennemgåede revisionsområder i Koncernservice. Vi vurderer dog ikke, at disse svagheder kan medføre væsentlige fejl i det samlede regnskab for Københavns Kommune. Men det er vores anbefaling, at ledelsen tager stilling til, om forretningsgangene og de interne kontroller skal styrkes på disse områder.

2. Revision af regnskab 2013 – sammenfatning

2.1 Forventede revisionsbemærkninger

2.1.1 Forventede revisionsbemærkninger for 2013

Revisionsbemærkninger	Konklusion	Afsnit
Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling		5.1
Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønsystemet		6.6

2.1.2 Revisionsbemærkninger for tidligere år, der videreføres

Revisionsbemærkninger for tidligere år	Konklusion	Afsnit
Periodiseringsfejl af lønrefusion – revisionsbemærkning nr. 4 fra 2010		6.1
Mangelfuld lønadministration – revisionsbemærkning nr. 1 fra 2011		6.5

2.2 Observationer fra årsregnskabsrevisionen for 2013

Revisionsområde	Konklusion	Afsnit
Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling		5.1
Generelle it-kontroller		5.2
KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør		5.3

2.3 Revisionsopgaver udført med bistand fra Intern Revision

Revisionsområde	Konklusion	Afsnit
Periodisering af lønrefusion, refusionsanalyse 2013		6.1
Afstemningen mellem KMD-lønssystemet og KØR		6.2
Revisorerklæring vedrørende outsourcete lønprocesser hos KMD		6.3
Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering		6.4
Lønadministrationen samlet set for kommunen		6.5
Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønssystemet		6.6

2.4 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra tidligere år

Ledelsens initiativer på nedenstående revisionsområder fra tidligere år er ikke tilendebragt, og vi har under de enkelte afsnit beskrevet, hvorfor vi ikke på nuværende tidspunkt vurderer, at forholdene er afsluttet.

2.4.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold

Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold	Konklusion	Afsnit
Generelle it-kontroller		5.2
Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering		6.4

3. Afsluttede observationer fra tidligere år

3.1 Afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold

Afsluttede observationer fra tidligere år, øvrige forhold	Oprindelig konklusion	Afsluttet
KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør (afsn. 5.4 i statusnotatet for 2012)		
Sygedagpenge- og barselsrefusioner (afsn. 6.5 i statusnotatet for 2012)		

4. Afslutning

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen 11. februar 2010, skal dette notat fremsendes til fagudvalget med direktionens kommentarer inden for 3 uger. Notatet er endvidere fremsendt til Økonomiforvaltningen.

Vi foreslår derfor, at vores observationer og anbefalinger gennemgås af forvaltningen, og at ledelsen anfører deres kommentarer til vores observationer og anbefalinger. Herefter færdiggør vi direktionsnotatet med forvaltningens kommentarer, herunder eventuelle besluttede tiltag og aftalte deadlines.

København, den 13. august 2014

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Allan Bojer
revisor

5. Observationer fra årsregnskabsrevisionen for 2013

5.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Deloitte's kommentarer

Prioritet

I december 2012 blev den fælles forretningsgang for ledelsestilsyn opdateret, således at det blev konkretiseret, hvor stor en andel af fakturaer med én godkender der skal efterkontrolleres, samt hvad kontrollen skal indeholde. Dermed er vores bemærkning om "Vejledning vedrørende udvidet budgetopfølgning for fakturaer der kun har én godkender m.m.", afsluttet.

Revisionen for 2013 har imidlertid vist:

- at den grundlæggende risikovurdering og plan for gennemførelse af ledelsestilsyn generelt ikke er udarbejdet i forvaltningerne
- at der generelt ikke er udarbejdet forretningsgange, der angiver roller og ansvar lokalt
- at der generelt ikke er gennemført og dokumenteret, at der månedligt er foretaget udvidet budgetopfølgning rettet mod udbetalinger, hvor der kun har været én godkender
- at det anvendte system/workflow ikke fuldt ud understøtter, at der som udgangspunkt skal to godkendere på transaktioner, der medfører en udbetaling. Den manglende systemunderstøttelse har betydning i de tilfælde, hvor en forvaltning har krav om 2 godkendere på alle E-fakturaer, eller for E-fakturaer over et vist beløb, men også hvor der skal udsøges poster, der kun er godkendt af en person, jf. de reviderede regler om udvidet budgetopfølgning.

Kombinationen af forvaltningernes manglende implementering af de af KS skitserede retningslinjer, og den delvis manglende systemunderstøttelse, er baggrunden for den forventede revisionsbemærkning.

Workflow er oprindeligt tænkt anvendt således, at den første godkender altid har en beløbsgrænse for godkendelser på 0 kr. eller et mindre beløb f.eks. 10.000 kr. Når en faktura godkendes af første godkender, sendes fakturaen automatisk til godkendelse af en person, der har en beløbsgrænse, der er højere end fakturabeløbet. Herved vil rapport for udvidet budgetopfølgning altid vise ganske få poster, der alene er godkendt af én person, for eksempel poster under 10.000 kr.

Vi har tidligere beskrevet dette i notat om udvidet budgetopfølgning, og Intern Revision har i rapporten "Styring af indkøbsområdet i Københavns Kommune dateret 15. oktober 2012" beskrevet dette i afsnit 4.9 Manglende systemunderstøttelse i Workflow.

Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Intern revision anbefaler i rapporten (side 24/44), at

"Det er vores vurdering, at Workflow bør ændres således, at systemet kræver, at der skal foreligge 2 godkendere forinden en E-faktura frigives til betaling, såfremt fakturabeløbet overstiger eventuelle lokale eller centrale beløbsmæssige krav om "to på tråden". Herved vil krav om 2 godkendere blive systemunderstøttet, hvilket giver en større grad af sikkerhed. En sådan systemunderstøttelse vil samtidig kunne erstatte de nuværende alternative kontrolforanstaltninger, der gennemføres, hvor der kun foreligger én godkender".

Vi er enige i denne vurdering under hensyntagen til det nuværende Kasse- og regnskabsregulativ med tilhørende bilag og fælles forretningsgange. I status på handleplaner oktober 2013 angiver økonomiforvaltningen bl.a. at "KS igangsætter i efteråret 2013 et projekt vedr. optimering af kommunens fakturabehandlingsproces, herunder muligheden for 2 på tråden med en bagatelgrænse. Dette er dog under hensyntagen til licensomkostningerne forbundet med 2 godkendere".

Fremadrettet (nyt ERP-system) bør det fortsat overvejes, om det er muligt at etablere en kontrol af fakturaer, der er mere fleksibel og kan afvige i forhold til hvilke typer af omkostninger eller leverandører, der er tale om. Ved faste aftaler om leverance af varer eller ydelser som f.eks. forsyning (el, vand og varme), teleydelser eller andre ydelser baseret på et fast beløb eller forbrug kunne kontrollen være en godkendelse af aftalen, løbetiden mv. I den efterfølgende aftaleperiode kunne kontrol af enkeltbilag erstattes af en periodisk målrettet controlling, såfremt denne var velbeskrevet og kontrollen dokumenteres.

Intern revision har i førnævnte rapport side 37/44 omtalt dette og skriver:

"Krav om kontrol af alle fakturaer forekommer endvidere ikke at være i overensstemmelse med, at kontroller generelt skal tilrettelægges under hensyntagen til risiko og væsentlighed. Der kan argumenteres for, at en faktura, der modtages fra et abonnementslignende forhold eller stående ordre, mere effektivt kan efterkontrolleres ved at gennemføre god controlling af betalingshistorikken og sammenholde denne med den indgåede aftale, mens kontrol af en enkeltstående faktura forudsætter en mere direkte kontrol rettet mod selve fakturaen".

Det bør endvidere undersøges, om det fremadrettet er muligt at designe en systemunderstøttelse, der direkte afspejler, hvorvidt der allerede er foretaget kontrol af omkostningen i et forsystem til økonomisystemet.

Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Ledelsens kommentarer

Koncernservice har i samarbejde med forvaltningerne igangsat et projekt vedrørende nye fælles obligatoriske forretningsgange, herunder ansvaret for og udførelsen af ledelsestilsynsopgaven.

Formålet med de obligatoriske forretningsgange er at sikre en standardisering af processerne, så de er effektive og der sikres høj regnskabsmæssig kvalitet. Standardiseringen medfører både, at processen håndteres ensartet, men også at der implementeres et ensartet kontrolniveau på tværs af KK. Ligeledes skal arbejdet med de fælles forretningsgange bidrage til at "modne" kommunen til at implementere et nyt fælles økonomisystem. De fælles forretningsgange skal sikre en klar ansvars- og rollefordeling mellem Koncernservice og forvaltningerne samt internt i forvaltningerne og de enkelte enheder.

Målet er, at de fælles forretningsgange tydeliggør og understøtter ledelsestilsynsopgaven, så resourceforbruget til kontrol minimeres. Ligeledes vil Koncernservice sikre en implementering af forretningsgangene, således at der sikres en decentral viden om ledelsestilsynsansvaret på kommunens institutioner. Endvidere udvikles der en digital løsning til ledelsestilsynet der sikrer en logning af hvorvidt ledelsestilsynet er gennemført. Koncernservice vil forelægge Økonomikredsen en løbende opfølgning på forvaltningernes compliance i forhold til forretningsgangene.

På baggrund af forretningsgangene vil KS iværksætte ændringer af systemerne, herunder workflow således at workflow fremadrettet vil understøtte kravet om 2 godkendere over den fastsatte beløbsgrænse.

Forretningsgangene ikrafttræder pr. 1. februar, og det forventes at workflow pr. 1. februar vil understøtte krav om 2 godkendere.

Ansvarlig

Status

5.2 Generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller	
Deloitte kommentarer	Prioritet
<p>Generelle it-kontroller er de kontroller, som ledelsen har etableret i og omkring kommunens væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.</p> <p>Som led i revisionen af Københavns Kommune har Deloitte revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.</p> <p>Revisionen af de generelle it-kontroller omfatter ikke en vurdering af kontrol- og sikkerhedsniveauet i de enkelte brugersystemer, herunder automatiske kontroller i de administrative processer og logiske adgangsbetingelser til udførelse af forretningsaktiviteter i brugersystemerne.</p> <p>På baggrund af vores revision af de generelle it-kontroller har vi i lighed med sidste år konstateret, at udviklere har uovervåget adgang til TMF-Navision produktionsmiljø. Manglende eller utilstrækkelig kontrol med udvikleres adgange til produktionsmiljøer medfører risiko for, at fejl eller ændringer utilsigtet introduceres i produktionsmiljøet.</p> <p>Vi anbefaler, at der som udgangspunkt ikke tildeles andet end display-adgang for udviklere til produktionsmiljøer. Såfremt dette undtagelsesvis ikke er tilstrækkeligt, bør udviklernes handlinger i produktionsmiljøet overvåges og kontrolleres.</p> <p>Der henvises endvidere til vores rapport af maj 2014 med detaljerede observationer og anbefalinger fra den foretagne gennemgang, som er gennemgået med ledende medarbejdere i Koncernservice.</p>	
Ledelsens kommentarer	
<p>Punktet tages til efterretning, og muligheder for yderligere funktionsadskillelse undersøges.</p> <p>Der har i hele 2013 været kontrol og funktionsadskillelse ved hjælp af to forskellige brugerID og ved, at en bestiller/udvikler ikke er den samme som udfører/idriftsætter ændringsanmodninger i Navision. Desuden logger change boardet, at der er dokumentation og overensstemmelse mellem det der bestilles og det, der udføres.</p> <p>Det er forståeligt, at en personadskillelse ville være optimal, men det vægtes, at de få betroede medarbejdere med Navision kompetencerne er dem, der udfører idriftsættelsen.</p>	
Ansvarlig	Status

5.3 KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør

KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør	
Deloitte kommentarer	Prioritet
<p>Kommunen har outsourcet væsentlige områder af de generelle it-kontroller til KMD. Kommunen har for de outsourcete områder rekvireret systemrevisionserklæring til verifikation af, at de outsourcete kontroller gennemføres betryggende for de fælles kommunale systemer. Vi har gennemgået erklæringen, og vores gennemgang heraf har ikke givet anledning til bemærkninger.</p> <p>Revision af teknisk sikkerhed på udvalgte platforme hos KMD, herunder KØR, Vagtplan og Udbudsportalen er udført af Deloitte på vegne af kommunen.</p> <p>I forbindelse med revisionen af de outsourcete kontroller for 2012 konkluderede vi, at de generelle it-kontroller, som KMD varetager for kommunen, ikke på alle væsentlige områder havde været opretholdt i 2012, samt at der var to væsentlige kontrolmangler. KMD har arbejdet intenst på udbedring af de identificerede svagheder, og vi kan således konstatere, at begge kontrolmangler, som blev rapporteret sidste år, er lukket. Endvidere har vi i forbindelse med revisionen for 2013 identificeret to nye kontrolmangler, som dog kun er gældende for Udbudsportalen og Vagtplan, og som ikke vurderes at have betydning for vores revision.</p>	

6. Revisionsopgaver udført af Intern Revision

6.1 Refusionsanalyse

Refusionsanalyse	
Observation	Prioritet
<p>I forlængelse af tidligere års observationer omkring periodiseringsfejl af lønrefusioner har Intern Revision foretaget en refusionsanalyse for 2013. Analysen viser – i lighed med tidligere år – at der er periodiseringsfejl af lønrefusioner.</p> <p>Analysen har følgende hovedpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>"Københavns Kommune (KK) har i 2013 optjent refusion for knap 270 mio. kr. Pr. 31. december 2013 manglede kommunen, at modtage og lønkøre ca. 110 mio. kr. af den optjente refusion.</i> • <i>Koncernservice (KS) ikke har foretaget periodisering (indtægtsført) af den manglende hjemtagne refusion. Der mangler således, at blive indtægtsført ca. 110 mio. kr. i regnskabet for 2013."</i> 	

Refusionsanalyse

Endvidere har IR ved analysen kunnet konkludere, at der i 2013, sammenholdt med sidste år, er sket et fald i andelen af refusion, der modtages for det givne år."

For yderligere redegørelse henvises til Intern Revisions rapport "Refusionsanalyse for 2012" af 24. april 2014.

Koncernservice har oplyst, at der fremlægges en ny praksis for Økonomichefkredsen ultimo november, der tager højde for mulighederne i det nye lønsystem, som implementeres i foråret 2015.

6.2 Afstemningen mellem KMD-lønsystemet og KØR

Afstemningen mellem KMD-lønsystemet og KØR

Observation

Prioritet

Som led i lønrevisionen har Intern Revision gennemgået og vurderet den afstemning mellem lønsystemet og økonomisystemet, som Koncernservice har udarbejdet ved hjælp af en egenudviklet IT-applikation (lønafstemningsapplikation).

Hovedkonklusionen fra Intern Revisions gennemgang er:

"Lønafstemningsapplikationen genererer et transaktionsspor mellem posteringerne i lønsystemet og de efterfølgende sumposteringer i økonomisystemet. Gennemgangen har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger."

For yderligere redegørelse henvises til Intern Revisions rapport "Generelle og tværgående forhold på løn- og personaleområdet for 2013".

6.3 Revisorerklæring vedrørende outsourcete lønprocesser hos KMD

Revisorerklæring vedrørende outsourcete lønprocesser hos KMD

Observation

Prioritet

For 2013 har KS – i modsætning til 2012 – ikke indhentet en revisorerklæring vedrørende de manuelle og systemmæssige forretningsgange og kontroller i løn- og personaleprocessen, som er outsourcet til KMD.

Revisorerklæring vedrørende outsourcete lønprocesser hos KMD

Som led i lønrevisionen har Intern Revision indgået i løbende drøftelse med KS om, hvilke kontrolaktiviteter der skal være omfattet af revisionserklæringen.

Hovedkonklusionen fra Intern Revision er, at de er: *"enig med KS i, at der forsat eksisterer et behov for, at følgende områder bør omfattes af en revisorerklæring fra KMD's revisor:*

- *kontrolaktiviteter, der vedrører oprettelse/ændringer af lokalaftaler/forhåndsaftaler*
- *alle kontrolaktiviteter relateret til tjenstemandspensionsanvisning"*

Det fremgår endvidere af rapporten, at forvaltningens handlingsplan er:

"KS er enig med IR i ovenstående betragtninger. KS vil i kontraktopfølgningen med KMD tilsikre, at de benævnte områder omfattes af KMDs generelle revisorerklæring."

For yderligere redegørelse henvises til Intern Revisions rapport "Generelle og tværgående forhold på løn- og personaleområdet for 2013".

6.4 Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering

Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering

Observation

Prioritet

Som led i lønrevisionen har Intern Revision efterspurgt en afstemningen af SKAT's E-indkomstregistrering.

På tidspunktet for revisionens afslutning var hovedkonklusionen fra Intern Revision – i lighed med 2012 – at Koncernservice ikke har leveret en skatteafstemning.

For yderligere redegørelse henvises til Intern Revisions rapport "Generelle og tværgående forhold på løn- og personaleområdet for 2013".

6.5 Lønadministration samlet set for kommunen

Lønadministration samlet set for kommunen

Lønadministration samlet set for kommunen

Deloitte kommentarer

Prioritet

Ved revisionen af lønområdet i årene 2009-2011 blev det konstateret, at mange enheder ikke havde kendskab til eller efterlevede de af forvaltningerne fastsatte retningslinjer. I 2012 var det revisionens opfattelse, at forvaltningerne med enkelte undtagelser generelt har implementeret gode og veldokumenterede kontroller, som er i overensstemmelse med de "Obligatoriske retningslinjer for løn- og personaleområdet i Københavns Kommune".

I 2013 er stort set alle lønmedarbejdere flyttet fra de enkelte forvaltninger til KS. Ultimo 2013 er det kun lønmedarbejdere, som er tilknyttet de decentrale enheder i BIF og BUF, som ikke er overført til KS. Det er under revisionen konstateret, at der mangler fælles arbejds- og forretningsgangsbeskrivelser på lønområdet efter, at stort set alle lønmedarbejdere er overført til KS.

Det er dog vores samlede vurdering, at de basale lønprocedurer i Københavns Kommune har fungeret i den reviderede periode.

Observationerne vedrørende lønrevisionen kan foruden de forhold som er rapporteret i afsnit 6.2 – 6.4, opsummeres således:

- Gennemgangen af 135 personsager (til-/afgange) gav anledning til bemærkninger i 31 sager eller 23%. Hovedparten af bemærkningerne relaterer sig til enten manglende dokumentation eller til sager, som ikke kunne fremskaffes (det sidste punkt skyldes højst sandsynlig, at sagerne er flyttet fra de enkelte forvaltninger til KS). Beløbsmæssigt er fejlene uvæsentlige, men det er væsentligt, at alle personsager er fuldstændige og intakte.
- Intern Revision har konstateret, at KS på to afgrænsede områder (fratrædelser og øvrige særlige ydelser (sidstnævnte dækker bl.a. acontoudbetalinger, kørselsgodtgørelse, personaleordninger, enkelte tillæg, ændringer til trækprocent, mv.)) ikke udført 100% kontrol jf. de "obligatoriske retningslinjer for løn- og personaleområdet". KS har efter vejledning fra Intern Revision udtaget en stikprøve på 233 transaktioner ud af de 6.158 transaktioner, som er berørt af den manglende kontrol. I stikprøven er der fundet fejl i 17% af transaktionerne. Af disse fejl er ca. halvdelen fundet i efterfølgende kontroller og er allerede blevet korrigeret. Intern Revision har konkluderet, at de konstaterede fejl ikke har væsentlig betydning for regnskabet. KS har udarbejdet handleplan til sikring af, at kontrollen foretages fremadrettet og regelsættet overholdes.
- Intern Revision har i henhold til aftale foretaget 35 serviceeftersyn af decentrale enheder i 2013. I den forbindelse er der ikke fundet forhold, som er kritiske for kommunens regnskab. Inden for de testede områder er der dog i 23% af områderne fundet forhold, som medfører risici, der er væsentlige for det enkelte område.

Lønadministration samlet set for kommunen

- Intern Revision har anmodet KS om at lave en opfølgning på medarbejdere med flere ansættelsesforhold. KS har meldt tilbage, at man har opgjort antallet af medarbejdere med flere ansættelsesforhold, og at man har foretaget en delvis gennemgang af de identificerede ansættelsesforhold. KS har vurderet, at en stor del af de uhensigtsmæssige ansættelsesforhold vedrører manglende overholdelse af arbejds- og hviletidsbestemmelserne samt et mindre antal tilfælde, hvor der tilsyneladende ikke er overensstemmelse mellem det præsterede antal timer og det antal timer, der er aflønnet for.
- Intern Revision blev i 2013 anmodet om at afgive en erklæring vedrørende afregning af ikke hævede feriepenge til Københavns Kommunes Feriefond for 2010. Intern Revision har i den forbindelse flere gange konstateret, at data har været behæftet med fejl. Intern Revision har derfor bedt KS om at udføre en kontrol og vurdering af afstemningen, inden den igen fremsendes og redegøre herfor i et notat. Intern Revision har ultimo april 2014 modtaget den anførte afstemning og tilhørende notat. Intern Revision har på baggrund af materialet konkluderet, at det ikke er muligt at afstemme kommunens indbetaling til Feriefonden med registreringerne i lønsystemet. Som følge heraf kan Intern Revision ikke afgive erklæring vedrørende afregning af ikke hævede feriepenge til Feriefonden for 2010.

For yderligere redegørelse henvises til Intern Revisions rapport "Generelle og tværgående forhold på løn- og personaleområdet for 2013".

Vi skal på baggrund af de foretagne observationer anbefale, at der er fokus på at afhjælpe de nævnte mangler i forbindelse med implementering af relevante forretningsgange og processer efter den endelige samling af lønadministrationen i KS.

Lønadministration samlet set for kommunen

Ledelsens kommentarer

På det løn- og personaleadministrative område er der i forlængelse af SAO påbegyndt en systemunderstøttet ensretning af forvaltningernes og KS' opgaver i forhold til lønindberetning og kontrol. Der er forud for sammenlægningen udarbejdet en beskrivelse af opgavesnitflader mellem KS og forvaltningerne.

Herudover pågår to tiltag:

1. Udarbejdelsen af KKs forretningsgange vil erstatte "Obligatoriske retningslinjer for løn- og personaleområdet i Københavns Kommune" (2011). Forretningsgangene ikrafttræder pr. 1. februar 2015, hvorefter punktet kan lukkes.

KS har i marts 2014 udarbejdet et midlertidigt ledelsestilsyn for løn- og økonomiområdet, som er gældende frem til 1. februar 2015. Skrivelsen er et supplement til de Obligatoriske Retningslinjer og beskriver det ledelsesansvar, der ligger hos forvaltningernes personale- og budgetansvarlige som følge af SAO. I det midlertidige ledelsestilsyn indgår endvidere en beskrivelse af, hvordan tilsynet sikres udført i praksis.

2. De første interne KS arbejdsgangsbeskrivelser på personale- og lønområdet - Ansættelser, Lønændringer, Barsel og Fratrædelse - færdiggøres efter sommerferien og implementeres efterfølgende. Der arbejdes pt. med planlægning af udarbejdelsen samt implementeringen af de resterende arbejdsgangsbeskrivelser på personale- og lønområdet. Når alle arbejdsgangsbeskrivelser er implementeret, kan punktet herefter lukkes.

Ansvarlig

Status

6.6 Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønsystemet

Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønsystemet

Observation

Prioritet

Intern Revision (IR) har i overensstemmelse med godkendt revisionsplan for 2013 foretaget en risikorettet gennemgang af udvalgte større beløbsmæssige udbetalinger i 2013 til forvaltningernes medarbejdere, som ikke er foretaget via lønsystemet.

Udbetalinger til medarbejdere foretaget uden om lønsystemet

Ved den stikprøvevise gennemgang har IR ikke konstateret forhold, der indikerer, at medarbejdere uretmæssigt har modtaget udbetalinger. Men der er observeret en række udbetalinger, der er foretaget på grundlag af fakturaer, der er udstedt af medarbejderne. Disse honorarfakturaer vil dermed blive betragtet som B-indkomst for modtagerne og skal indberettes som sådan. Der er konstateret enkelte forhold, hvor indberetning ikke har fundet sted. I og med at der er tale om medarbejdere ansat i Københavns Kommune, og at disse udfører arbejde for kommunen, kan det ikke udelukkes, at SKAT ved et eventuelt kontrolbesøg vil konkludere, at honorarerne rettelig burde have været udbetalt som A-indkomst, hvorefter kommunen er pligtig til indeholdelse af A-skat mv.

For detaljeret redegørelse henvises til rapporteringen fra Intern Revision til de enkelte forvaltninger.

Efter vores vurdering er der risiko for, at kommunen ifalder straf i henhold til skattekontrollovens bestemmelser.

Anbefaling

Da den samlede lønadministration varetages af Koncernservice skal vi anbefale, at det præciseres over for forvaltningerne og disse enheder, at reglerne for udbetaling af løn mv. følges.

Ledelsens kommentarer

Koncernservice vil indskærpe over for forvaltningerne, at reglerne for udbetaling af løn mv. skal følges.

Koncernservice arbejder derudover intensivt på at udarbejde både nye forretnings- og arbejdsgange med fokus på tværgående standardisering. Forretningsgangen for lønændringer vil behandle risikoen for udbetaling af løn til medarbejdere uden om lønsystemet. Forretningsgangen forventes at træde i kraft pr. 1. februar 2015. Herefter kan punktet afsluttes.

Ansvarlig

Status